

การพัฒนาารูปแบบวิสาหกิจชุมชน 4.0 กลุ่มอาหารเศรษฐกิจฐานราก: กรณีศึกษา
ผู้เลี้ยงสุกรในวิสาหกิจชุมชน บ้านเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
Development of Community Enterprise Model 4.0, Food for Grassroot
Economic: A Case Study of Swine Farmer in a Community Enterprise of
Ban Ko Sathon, Tak Bai District, Narathiwat Province

มงคล คงเสน^{1*} เบญจารีย์ สกุลาราษฎร์¹ วสันต์ พลาศัย¹ ณัฐภัทร แก้วบุญ¹
Mongkon Khongsen^{1*}, Benjaree Sakulrat¹, Wasan Palasai¹, Nattaphat kaewboon¹

(Received: March 17, 2022; Revised: May 10, 2022; Accepted: June 21, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบกระบวนการผลิตและจำหน่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 2) พัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 3) พัฒนารูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการผลิต และ 4) ประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และแบบประเมินความคิดเห็นในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ประชากร คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน เลือกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 25 ราย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) ประเด็นสำคัญในการพัฒนารูปแบบกระบวนการผลิตและจำหน่าย คือ การเลือกเนื้อสุกรและพบประเด็นที่ต้องมีการปรับปรุง 2 ด้าน คือ การตลาดและการขาย และการพัฒนาเทคโนโลยี 2) การพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ ควรมีการพัฒนาถุงซิลิโคนคุณภาพและการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่สามารถเข้าเตาไมโครเวฟได้ 3) รูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล เน้นการผลิตที่สมดุล

¹วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนราธิวาส มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

¹Narathiwat College of Agriculture and Technology, Princess of Naradhiwas University

²ศูนย์วิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

²Research and Innovation Center, Princess of Naradhiwas University

³คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

³Faculty of Engineering, Princess of Naradhiwas University

⁴วิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

⁴Narathiwat Technical College, Princess of Naradhiwas University

*Corresponding author. E-mail: mongkonkhongsen@hotmail.com

กับความต้องการ โดยการประหยัดต้นทุน ใช้สุกรที่เลี้ยงเอง จ่ายค่าจ้างแบบแบ่งผลประโยชน์ เพิ่มความสวยงามของบรรจุภัณฑ์ การรับประกันสินค้า ความสดใหม่ และทำกินง่าย และ 4) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกรภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์ วิสาหกิจชุมชน 4.0 การบริหารการปฏิบัติการ

Abstract

This research is a mixed research study. The objectives of this research were 1) to develop a model of production and distribution process of community enterprise groups, 2) to develop a model of product packaging design for community enterprises, 3) to develop a model to increase the efficiency and effectiveness of the production process, and 4) to assess the satisfaction of the stakeholders. The qualitative data were collected by in-depth interview while the quantitative data were collected by questionnaire. The samples were 25 entrepreneurs of community enterprises, raising swine at Ban Ko Sathon, Tak Bai District, Narathiwat Province, selected by purposive sampling. Data were analyzed using content analysis for model development and using descriptive statistics for the stakeholders' satisfaction. The results showed that 1) the major part in the development of production and distribution processes was the selection of meat, and the significant issues needed to be improved included 2 aspects: marketing, sales and technology development, 2) the development of packaging design should focus on vacuum bags and microwave-safe packaging, 3) the developed model to increase the efficiency and effectiveness of the production process should focus on demand-supply, cost saving, self-raised pigs, benefit sharing, beauty of product packaging, product guarantee, freshness and easy to cook, and 4) the result of the overall stakeholder satisfaction of the swine community enterprise group was at the highest level.

Keyword: Entrepreneur, Product, Community Enterprise 4.0, Operation Management

บทนำ

ผลกระทบจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีต่อเศรษฐกิจชุมชนพบว่า เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลทำให้ชุมชนต้องประสบกับปัญหาด้านเศรษฐกิจ เกิดความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ นักลงทุนไม่มั่นใจในความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ทำให้นักลงทุนเกิดความไม่มั่นใจในการลงทุน สถาบันการเงินในชุมชนไม่มั่นคง รายได้ของชุมชนลดลง แรงงานย้ายถิ่นออกจากชุมชนไปทำงานที่อื่น (อ้อมใจ วงษ์มณฑา, 2562) แต่เมื่อพิจารณาศักยภาพแล้ว พบว่า สามจังหวัดชายแดนใต้เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ศักยภาพด้านกายภาพ กล่าวคือ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีพรมแดนที่ติดกับประเทศมาเลเซีย ซึ่งสามารถทำกิจกรรมทางการค้า การท่องเที่ยว ได้ง่ายขึ้น 2) คนในพื้นที่ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่สามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาไทย อังกฤษ และภาษามลายู ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารในการทำธุรกิจและขยายธุรกิจกับประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซียได้ค่อนข้าง 3) สามจังหวัดมีกลุ่มนักธุรกิจรุ่นใหม่ ซึ่งรวมตัวอย่างเหนียวแน่น และคอยช่วยเหลือส่งเสริมซึ่งกันและกันด้านธุรกิจ 4) พื้นที่มีสถานศึกษาที่โดดเด่นด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม และธุรกิจ เช่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เพื่อถ่ายทอดความรู้และพัฒนาอบรมผู้ประกอบการในพื้นที่ได้ และ 5) ในพื้นที่มีหน่วยงานที่เข้มแข็งจากภาครัฐ เช่น ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานจากสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ หรือ NIA ที่คอยผลักดันและส่งเสริมผู้ประกอบการทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นต้น (Chaiwat, 2019 อ้างถึงใน รุสลี นุห์, ธวัช นุ้ยพอม และอริศ หัสมา, 2563) และได้มีโครงการเมืองต้นแบบ "สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" ซึ่งจะดำเนินการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยนำมิติเศรษฐกิจ มาเป็นแนวทางหลักไปสู่การเปลี่ยนแปลงครบวงจร เพื่อสร้างโอกาสสำคัญของจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเศรษฐกิจของประเทศอย่างเต็มรูปแบบ และให้เกิดผลต่อเนื่องไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในพื้นที่ตามนัยการทำงาน เพื่อสร้างโอกาสและการเข้าถึงโอกาสให้กับประชาชนในพื้นที่อย่างเท่าเทียม ซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่มุ่งไปสู่การแก้ไขปัญหาในมิติด้านความมั่นคงและพัฒนาในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเต็มรูปแบบ (เรวดี แก้วมณี , มปป.) และกำหนด Flagship ของการพัฒนาจังหวัดนราธิวาส เป็นเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์และอุตสาหกรรมชีวภาพ ประกอบด้วย การเป็นเมือง 1) เมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์จากความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขันของสินค้า OTOP ผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน สินค้าท้องถิ่นและผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ซึ่งจะถูกรับโฉมใหม่ด้วยนวัตกรรม การผลิตการลงทุน และการตลาดสู่ตลาดโลก 2) เขตอุตสาหกรรมชีวภาพ เคมีชีวภาพ และวัสดุชีวภาพ

ที่มุ่งสร้างสรรค์นวัตกรรมชีวภาพและผลิตภัณฑ์ชีวภาพเพื่อตอบสนองต่อตลาดโลก 3) เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ และ 4) ศูนย์กลางการค้าเมืองสุโขทัย-ลก (อารี วิบูลย์พงศ์ และคณะ, 2560)

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนชุมชน 4.0 กลุ่มอาหารเศรษฐกิจฐานราก ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากประเด็นการได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ยังอาจต้องพิจารณาถึงปัญหาและข้อจำกัดของวิสาหกิจชุมชน ซึ่ง สนิทเดช จินตนา และธีระพงษ์ ภูริปาณิก (2562) ได้รายงานเกี่ยวกับปัญหาและข้อจำกัดของวิสาหกิจในประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก (Context) คือ นโยบายการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนนั้นขาดความต่อเนื่อง การนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติยังคงมีปัญหารวมถึงค่าครองชีพและหนี้สินภาคครัวเรือนนั้นสูงขึ้น 2) ปัจจัยภายใน (Input) พบว่า ผู้บริหารยังขาดความเป็นผู้ประกอบการ ไม่มีความรู้ทางด้านการบริหารจัดการธุรกิจ บุคลากรไม่เพียงพอขาดความรู้ทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่มีความสามารถในการเขียนโครงการ และแผนธุรกิจ 3) กระบวนการทำงานของวิสาหกิจชุมชน พบว่า กลุ่มวิสาหกิจส่วนใหญ่ไม่มีความสามารถในการหาตลาด ไม่รู้วิธีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายทางการตลาด ไม่มีการวางแผนในการทำงาน ไม่สามารถเพิ่มมูลค่าทางการตลาดให้แก่สินค้าได้ ไม่รู้จักการนำเอาเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเข้ามาใช้กับสินค้า และไม่มีการทำบัญชี และ 4) ศักยภาพในการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน พบว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้จากการดำเนินการไม่เพียงพอ หลาย ๆ แห่งไม่มีกำไร การผลิตสินค้ายังไม่มีมาตรฐานในระดับสากล และการบริหารจัดการวัตถุดิบยังไม่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้น คณะผู้วิจัยเล็งเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวจึงต้องการพัฒนากลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน เป็นกลุ่มที่มีขนาดเล็กกว่ากลุ่ม SMEs มีสัดส่วนจำนวนมากใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะฉะนั้นหากกลุ่มนี้มีความเข้มแข็งฐานรากของเศรษฐกิจประเทศก็จะยิ่งแข็งแกร่งก้าวสู่ไทยแลนด์ 4.0 โดยใช้เทคโนโลยีส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค ด้วยการมุ่งเน้น ผลักดันให้เกิดธุรกิจขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชนซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการจ้างงาน และการสร้างอาชีพที่ยั่งยืนให้กับประชาชน และเป็นการยกระดับคุณภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบกระบวนการผลิตและจำหน่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการผลิต
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดธุรกิจเกษตรของ James, Kenneth, and Donald (2014) กล่าวคือ การดำเนินงานในการประกอบธุรกิจเกษตร ประกอบด้วย 1) การผลิตและการจำหน่ายปัจจัยการผลิตสินค้าเกษตร 2) กิจกรรมการผลิตในฟาร์ม 3) การแปรรูปและการเก็บรักษา และ 4) การจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร และผลิตผลพลอยได้จากสินค้าเกษตร แนวคิดเกี่ยวกับใช้คุณค่าของ Porter (1985) แบ่งกิจกรรมภายในองค์กรออกเป็น 2 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมหลัก ประกอบด้วย โลจิสติกส์ขาเข้า การปฏิบัติการ โลจิสติกส์ขาออก การตลาดและการขาย และการบริการ และ 2) กิจกรรมสนับสนุน ประกอบด้วย การจัดหา การพัฒนาเทคโนโลยี การจัดการทรัพยากรมนุษย์ และโครงสร้างองค์การ โดยกิจกรรมทุกประเภทมีส่วนในการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าหรือบริการ

แนวคิดการพัฒนากลยุทธ์ของ Wheelen and Hunger (2004) ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ SWOT หมายถึง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร เพื่อให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม และ 2) การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดวิธีการดำเนินงานที่ผ่านการวางแผนอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมเพื่อให้บรรลุจุดหมาย

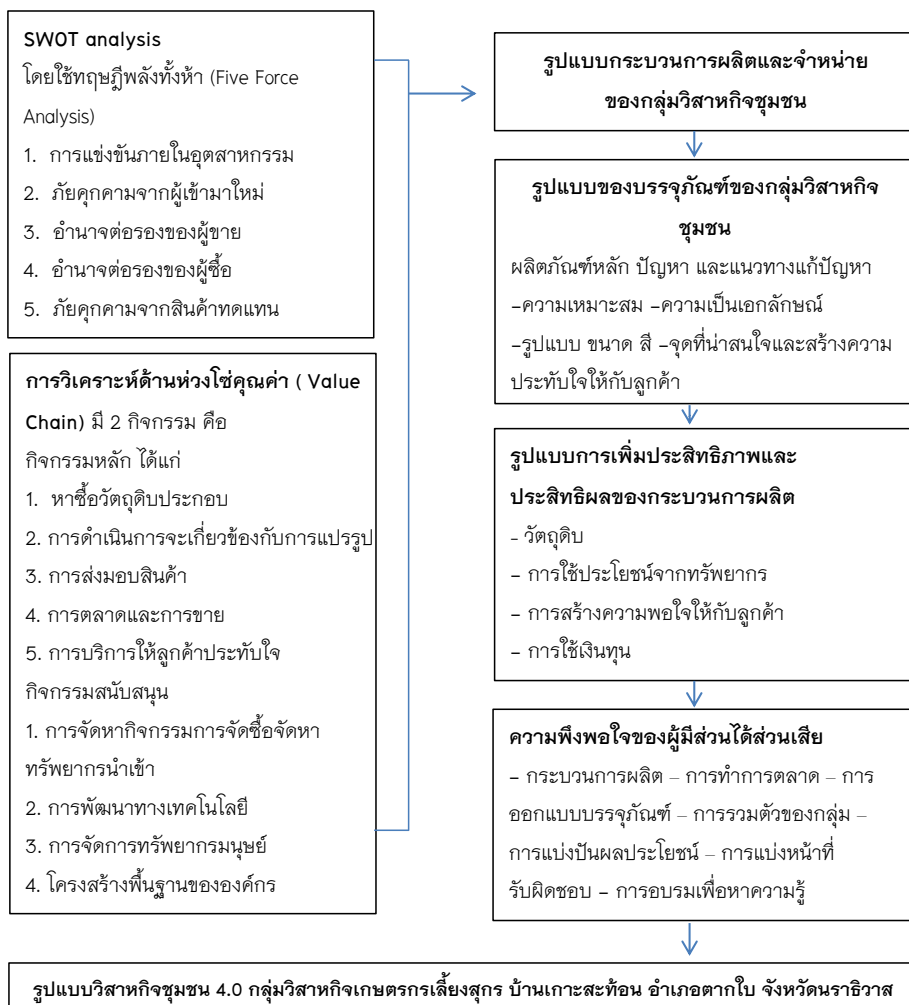
ฐิตาวรรณ สุประพาส, ศุภานัน สู้ณรงค์, และณัฐกร สงคราม (2561) ได้ให้แนวคิดในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product) ที่ดีมีคุณภาพ ผู้ออกแบบควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่มีความสำคัญ และต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถนำเอาวิธีการต่าง ๆ มาผสมผสาน เพื่อสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมาะสม โดยคำนึงถึงงานทั้งหมดให้อยู่ในหน่วยเดียวกันหรือเป็นกลุ่มเดียวกัน เพราะจะช่วยให้ผลิตภัณฑ์เกิดความเป็นเอกลักษณ์ อีกทั้งต้องคำนึงถึงความสมดุลที่เกิดขึ้นอาจมาจากองค์ประกอบต่าง ๆ กัน เช่น รูปทรง ขนาด ความหนาแน่น สี และคำนึงถึงความสัมพันธ์ทางศิลปะ (Relativity of art) ได้แก่ การเน้นส่วนสำคัญหรือจุดที่มีความน่าสนใจ (Emphasis or center of interest) สำหรับงานทางด้านศิลปะ ผู้ออกแบบจะต้องเน้นให้เกิดสิ่งที่ประทับใจแก่ผู้ซื้อโดยไม่ต้องบอกกล่าว

ธนายุ ภูวิทยาธร (2561) ได้กล่าวเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานไว้ว่า การปฏิบัติงานของพนักงานที่สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนตรงตามเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้ และผลงานที่ได้เป็นงานที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ซึ่งประกอบด้วย ปริมาณงาน คือ การปฏิบัติงานที่ได้ปริมาณงานตรงกับจำนวนงานที่วางแผนไว้ และมีปริมาณเหมาะสมตามเป้าหมายอยู่เสมอ คุณภาพงาน คือ การมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ถูกต้อง ครบถ้วน ซึ่งผลงานมีคุณภาพดี และเวลาในการทำงาน คือ การใช้เวลาในการปฏิบัติงาน

พัฒนา พรหมณี, ยูพิน พิทยาวัฒน์ชัย, และจีระศักดิ์ ทัทพา (2563) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจ ว่าหมายถึง สิ่งที่เกิดจากแรงจูงใจซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในที่ผลักดันให้เกิดความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ยินดี ไม่ยินดี เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการและความคาดหวังที่เกิดจากการประมาณค่า อันเป็นการเรียนรู้ประสบการณ์จากการกระทำกิจกรรม เพื่อให้เกิดการตอบสนองความต้องการตามเป้าหมายของแต่ละบุคคล ความพึงพอใจมีความสำคัญต่อบุคคล ต่องานและหน่วยงาน ทำให้เป็นสุข เกิดแรงจูงใจและกำลังใจที่ดี มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานได้แสดงศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ เกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ทำให้ระบบงานดำเนินไปด้วยความราบรื่นเรียบร้อย และหน่วยงานมีบรรยากาศ และภาพลักษณ์ที่ดี อีกทั้งช่วยให้เกิดความรัก ความสามัคคี มีพลังผลักดันให้หน่วยงานเจริญก้าวหน้า ที่สำคัญที่สุดผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจในระดับสูงสุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พัฒนารูปแบบวิสาหกิจชุมชน 4.0 กลุ่มอาหารเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษา ผู้เลี้ยงสุกรในวิสาหกิจชุมชนบ้านเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed method) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในงานวิจัยเดียวกัน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกทั้งหมด จำนวน 25 ราย ของวิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 25 ราย ในกระบวนการเก็บข้อมูลการวิจัย การพัฒนารูปแบบกระบวนการผลิตและจำหน่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ และการพัฒนารูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล และประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ในประเด็นการพัฒนารูปแบบกระบวนการผลิตและจำหน่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และการพัฒนารูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการผลิต และการประเมินความพึงพอใจ ผู้ให้ข้อมูลสมาชิกทั้งหมดของวิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 25 ราย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบวิสาหกิจชุมชน 4.0 กลุ่มอาหารเศรษฐกิจฐานราก

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า การรวบรวมงานวิจัย บทความทางวิชาการ ข้อมูลสถิติ รายงาน วารสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นส่วนประกอบในเนื้อหา และนำไปใช้ในการอภิปรายผล

3. วิธีดำเนินการวิจัยและเครื่องมือในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยและเครื่องมือในการศึกษาการพัฒนารูปแบบวิสาหกิจชุมชน 4.0 กลุ่มอาหารเศรษฐกิจฐานราก ได้กำหนดขั้นตอนการศึกษาไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบกระบวนการผลิตและจำหน่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับสมาชิกทั้งหมดของวิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงสุกร จำนวน 25 ราย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการผลิต การผลิตตามห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) และการวิเคราะห์ SWOT

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับสมาชิกทั้งหมดของวิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงสุกร จำนวน 25 ราย ในการ

เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หลักของวิสาหกิจ ปัญหาเกี่ยวกับบรรจุกฎเกณฑ์ และแนวทางการความต้องการในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับบรรจุกฎเกณฑ์

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนารูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการผลิต ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับสมาชิกทั้งหมดของวิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงสุกร จำนวน 25 ราย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจ และการเพิ่มประสิทธิผลในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจ ในกระบวนการผลิต เช่น วัตถุประสงค์ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากร การสร้างความพอใจให้กับลูกค้า และการใช้เงินทุน

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) กับสมาชิกทั้งหมดของวิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงสุกร จำนวน 25 ราย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการผลิตหมูแดดเดียว การทำการตลาดหมูแดดเดียว การออกแบบบรรจุกฎเกณฑ์ การรวมตัว การแบ่งผลประโยชน์ การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ การส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรมเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม และรูปแบบของกระบวนการผลิต

ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและด้านการผลิตสุกร จำนวน 3 ท่าน ในช่วงการวิจัยนี้มีระยะเวลาศึกษาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2563 ถึง กันยายน 2564

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ขั้นตอนที่ 1, 2 และ 3 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

4.2 ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการอ่านค่าสำหรับข้อมูลที่เป็นช่วงมาตร (Interval scale) ใช้มาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งใช้เกณฑ์ 5 ระดับคะแนน แทน 5 ความหมาย คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ส่วนเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนนต่าง ๆ มีสมการคำนวณอันดับของค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 0.8 สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนของระดับความพึงพอใจมีรายละเอียดดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21–5.00 คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41–4.20 คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61–3.40 คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81–2.60 คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00–1.80 คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบวิสาหกิจชุมชน 4.0 กลุ่มอาหารเศรษฐกิจฐานราก โดยใช้แบบ สัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เลือกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จากสมาชิกทั้งหมดของผู้เลี้ยงสุกรในวิสาหกิจชุมชน บ้านเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัด นราธิวาส จำนวน 25 ราย ในการเก็บข้อมูล และแบ่งการรายงานผลการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบกระบวนการผลิตและจำหน่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกร เลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ผลการวิจัย พบว่า จากการศึกษา เป็นการศึกษาลักษณะการผลิต สภาพแวดล้อมภายนอก การตลาด และกลยุทธ์ธุรกิจของการแปรรูปสุกรเป็นหมูแดดเดียว ของวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส กระบวนการผลิต การเลือกเนื้อหมู เนื้อหมูที่จะนำมา แปรรูปเป็นหมูแดดเดียวนั้น สามารถใช้เนื้อแดงได้ทุกส่วนจากสุกรที่ชำแหละ กรณีที่ผู้เลี้ยงสุกรต้องการ แปรรูปหมูแดดเดียวสามารถนำสุกรที่เลี้ยงแล้วไมโตหรือโตไม่ทันตัวอื่นมาแปรรูปเป็นหมูแดดเดียว จากผล การวิเคราะห์ปัจจัยภายในของหน่วยแปรรูปโดยใช้ห่วงโซ่คุณค่า พบว่า กิจการยังมีช่องว่างที่ต้องทำการ ปรับปรุงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ 2 ด้านหลัก คือ

1. การตลาดและการขาย โดยวิสาหกิจชุมชนควรส่งเสริมการตลาดโดยใช้การส่งเสริมการขาย เข้ามากระตุ้นอุปสงค์ของตลาดเพื่อเพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขันและเพิ่มรายได้ให้กับวิสาหกิจชุมชน
2. การพัฒนาทางเทคโนโลยี วิสาหกิจชุมชนควรนำเทคโนโลยีที่มีใช้กันอยู่เข้ามาใช้ให้เกิด ประโยชน์และเกิดประสิทธิภาพให้แก่กิจการมากขึ้น ทั้งทางด้านคอมพิวเตอร์ เพื่อช่วยรองรับระบบ ฐานข้อมูลและการจัดการเอกสารและระบบภายในให้กับวิสาหกิจชุมชนอีกทั้งในด้านสต็อกสินค้า บารโค้ด และเครื่องจักรที่จำเป็น

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกได้ข้อมูลที่สามารถนำมาวิเคราะห์ SWOT คือ

1. จุดแข็ง คือ กิจการสามารถผลิตวัตถุดิบได้เอง มีเงินทุนเพียงพอต่อการบริหารกิจการ กิจการมีพันธมิตรทางธุรกิจมาก
2. จุดอ่อน คือ อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ผู้บริหารเพียงคนเดียว ไม่มีแบบแผนในการบริหารงาน ที่เป็นระบบ ขาดการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน ไม่มีการจัดทำกิจกรรมส่งเสริมการขาย
3. โอกาส คือ ภาครัฐให้การสนับสนุนผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเนื้อสัตว์โดยมีทั้งการส่งเสริม ฝึกอบรม และให้คำแนะนำ วิธีการดำเนินชีวิตของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปโดยต้องการใช้ของที่สะดวก สำเร็จรูปมากขึ้น

4. อุปสรรค คือ ต้นทุนวัตถุดิบมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวทำให้ส่งผลต่ออัตราการใช้จ่ายของผู้บริโภคและกำลังซื้อก็ลดลง ภาวะการตกงานทำให้เกิดผู้ประกอบการอาชีพทางด้านอาหารแปรรูปเพิ่มจำนวนมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ผลการวิจัย พบว่า หมูแดดเดียวเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงของวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มีบรรจุภัณฑ์เป็นถุงซีลสุญญากาศ เพื่อรักษาความสดใหม่และรสชาติ บรรจุภัณฑ์ มีฉลากบอกวันหมดอายุ วันผลิต ส่วนประกอบ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ คำนึงถึงการเก็บรักษา การเคลื่อนย้ายหรือการขนส่ง และการให้รายละเอียดข้อมูลในอนาคตจะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากถุงซีลสุญญากาศ ให้เป็นภาชนะได้ด้วย เวลากินหมูแดดเดียวจะได้ไม่ใส่ภาชนะพวกถ้วย ชามหรือสามารถเข้าเตาอบไมโครเวฟได้ มีเป้าหมายคือ สามารถป้องกันเชื้อโรคต่าง ๆ เช่น โควิด-19 เชื้อโรคต่าง ๆ เพื่อให้เป็นบรรจุภัณฑ์ที่มีอนามัยถูกต้องปราศจากเชื้อโรค

ขั้นตอนที่ 3 เพื่อพัฒนารูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการผลิตวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบกระบวนการผลิตวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส คือ การเพิ่มผลผลิตเพื่อให้ได้กระบวนการผลิต สามารถดำเนินขั้นตอนหรือกระบวนการที่ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพคือการทำงานอย่างประหยัดต้นทุนให้เสร็จทันเวลา ภายในคุณภาพที่กำหนดไว้ ส่วนประสิทธิผลคือการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพิ่มผลผลิตเพื่อสร้างความพอใจให้แก่ลูกค้า ทำให้มีกำไรที่เหมาะสม การใช้เงินทุนในการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการผลิต มีประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลออกมาในรูปการเพิ่มผลผลิต เป็นแนวคิดที่วิสาหกิจชุมชนต้องการให้เกิดขึ้น หมายถึง โอกาสที่ผลตอบแทนหรือกำไรมากขึ้น เพราะมีสินค้าที่มีโอกาสขายมากขึ้น ลูกค้าชอบกินหมูแดดเดียวอยู่แล้วทำยังไงให้ผลิตได้มาก ๆ แต่ขณะเดียวกัน ผลผลิตที่มากขึ้น ก็ต้องใช้ต้นทุนที่ต่ำลง ดังนั้นรูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล เน้นการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการ โดยการประหยัดต้นทุนใช้สุกรที่เลี้ยงเอง จ่ายค่าจ้างแบบแบ่งผลประโยชน์ เพิ่มความสวยงามของบรรจุภัณฑ์ การรับประกันสินค้า ความสดใหม่ และทำกินง่าย

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ผลการวิจัย พบว่า จากการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส พบว่า มีความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 2 การทำการตลาดหมูแดดเดียวสามารถสร้างความพึงพอใจแก่ผู้บริโภคได้ดี อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 รองลงมา คือข้อที่ 5 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส มีการแบ่งผลประโยชน์เป็นที่น่าพอใจกับทุกฝ่าย และข้อที่ 10 โดยภาพรวม ความพึงพอใจต่อรูปแบบวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ที่แปรรูปหมูเป็นหมูแดดเดียว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 7 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกรบ้านเกาะสะท้อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส มีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส

n=25

ข้อคำถาม	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. กระบวนการผลิตหมูแดดเดียวมีประสิทธิภาพ เกิดต้นทุนต่ำ ผลิตได้จำนวนมาก	4.52	0.51	มากที่สุด
2. การทำการตลาดหมูแดดเดียวสามารถสร้างความพึงพอใจแก่ผู้บริโภคได้ดี	4.84	0.37	มากที่สุด
3. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ได้บรรจุภัณฑ์ที่รักษาคุณภาพของสินค้า ชนส่งสะดวก บริโภคหมูแดดเดียวง่าย และแบ่งบอกคุณสมบัติและองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ดี	4.64	0.49	มากที่สุด
4. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาสได้เลี้ยงหมูเพื่อเป็นวัตถุดิบทำหมูแดดเดียวได้อย่างดีและสมบูรณ์	4.60	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
 วิชาสหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส (ต่อ)

n=25

ข้อความ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
5. กลุ่มวิชาสหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาสมีการรวมตัว รักใคร่ สามัคคี และ ร่วมกันแก้ปัญหา	4.72	0.46	มากที่สุด
6. กลุ่มวิชาสหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาสมีการแบ่งผลประโยชน์เป็นที่น่า พอใจกับทุกฝ่าย	4.48	0.41	มากที่สุด
7. กลุ่มวิชาสหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาสมีการแบ่งหน้าที่และความ รับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม	4.40	0.50	มากที่สุด
8. กลุ่มวิชาสหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาสมีการส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรมเพื่อหา ความรู้เพิ่มเติม	4.44	0.51	มากที่สุด
9. รูปแบบของกระบวนการผลิตของวิชาสหกิจชุมชนเกษตรกร เลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล	4.48	0.51	มากที่สุด
10. โดยภาพรวม ท่านมีความพึงพอใจต่อรูปแบบวิชาสหกิจชุมชน เกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอดากใบ จังหวัด นราธิวาส ที่แปรรูปหมู่เป็นหมู่แตกเดี่ยว อยู่ในระดับใด	4.80	0.41	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน 4.0 กลุ่มอาหารเศรษฐกิจฐานราก ที่เป็นการแปรรูปสุกร เป็นหมูแดดเดียว Thailand 4.0 เป็นเป้าหมายที่วิสาหกิจชุมชนตั้งเป็นจุดมุ่งหมายในการดำเนินการ ให้บรรลุเป้าหมาย วิสาหกิจชุมชนมีการเลี้ยงสุกรเพื่อนำไปฆ่าแล้วนำเนื้อมาทำการแปรรูปเป็นหมู แดดเดียว แล้วมาจำหน่ายให้กับร้านค้าต่าง ๆ นำไปวางขายให้กับผู้บริโภค นอกจากนี้ยังมีลูกค้า รายย่อยมาซื้อที่วิสาหกิจชุมชน กระบวนการผลิตเป็นไปตามสูตรของวิสาหกิจชุมชน มีพนักงานที่ทำการ ผลิต ตั้งแต่รับวัตถุดิบ และนำไปทำตามสูตรที่มี แล้วนำหมูแดดเดียวที่ทอดได้ไปใส่ในถุงสุญญากาศ เพื่อรักษาความสดใหม่ คุณภาพดี และคงรสชาติไว้ การดำเนินการผลิต มีการใช้แรงงานคน และ เครื่องมือ เพื่อช่วยให้ มี ปริมาณ หมู แดดเดียว จำนวนมาก พร้อมทั้งเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ผลิต อีกทั้งยังพบว่า วิสาหกิจชุมชนยังขาดความรู้เกี่ยวกับการตลาด ไม่มีความสามารถในการทำการส่งเสริมทางการตลาด ทำให้เสียโอกาสที่จะได้ลูกค้าใหม่หรือสูญเสีย ยอดขายที่สามารถจะทำได้ สอดคล้องกับการรายงานของ วนาพัทธ์ แสงแก้ว (2564) พบว่า วิสาหกิจที่สามารถสร้างความเข้มแข็งได้ต้องอาศัยประธานและสมาชิกของวิสาหกิจช่วยกันสร้าง กระบวนการและกลยุทธ์ที่เข้มแข็งขึ้นโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ในการผลิตผลิตภัณฑ์ และต้อง อาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ เช่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม การศึกษา และศาสนา

วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอดงตาล จังหวัดนครราชสีมา จากเดิม เป็นการตลาดออฟไลน์ที่ขายแบบมีสถานที่ คือ วิสาหกิจชุมชนแล้ว ควรเพิ่มการตลาดออนไลน์ ด้วยการขายผ่านโซเชียล มีเว็บไซต์เป็นของตนเอง เป็นการเพิ่มการติดต่อกับลูกค้า ทำให้ลูกค้าที่อยู่ ทุกที่ในโลกหรือในประเทศไทย สามารถติดต่อซื้อขาย หรือศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ของหมูแดดเดียวได้ เช่น ส่วนประกอบ ราคา ลักษณะการชำระเงิน สถานที่ที่เป็นหน้าร้าน รูปสินค้า ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ผลิต การขายออนไลน์เป็นการเปิดโลกทัศน์ของการซื้อขายแบบ Global เป็นการเปิดโลกกว้างของการค้า จึงควรเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาต่อไปในอนาคต การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของหมูแดดเดียวในอนาคต คือ เพิ่มประโยชน์ให้กับบรรจุภัณฑ์ สามารถใช้เป็นภาชนะแทนถ้วย ชาม และป้องกันเชื้อโรคต่าง ๆ เช่น โควิด-19 เป็นต้น เป็นการเพิ่มความสำคัญให้กับบรรจุภัณฑ์ให้มีหน้าที่เพิ่มขึ้น นอกจากเป็นการ รักษาคุณภาพสินค้าและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่เป็นอยู่ จากรูปแบบกระบวนการผลิตหมูแดดเดียว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้จากการเพิ่มผลผลิต เป็นการเพิ่มความสามารถของกระบวนการผลิต ที่ทำให้ผลผลิตมีจำนวนมากขึ้น ส่งผลให้ผลตอบแทนหรือกำไรเพิ่มขึ้น ลดต้นทุนลง หรือลดความ สูญเสียลง ไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียที่ผลิตมากไป ต้นทุนจม การผลิตไม่ทัน การผลิตที่ได้สินค้าไม่ตรง

ตามคุณภาพที่วางไว้ เป็นต้น ดังนั้นการทดสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงเป็นการวัดการเพิ่มผลผลิต สอดคล้องกับแนวคิดของเสาวณี จันทะพงษ์ และขวัญวี ยงตันสกุล (2559) ที่ว่า ในโลกของการแข่งขัน เพื่อสร้างความมั่งคั่งให้กับประเทศนั้น จำเป็นจะต้องยกเครื่องกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเสียใหม่ เน้นการใช้องค์ความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ แทนการเน้นทรัพยากรพื้นฐานที่นับวันจะหมดลงเรื่อย ๆ

วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ควรเพิ่มทักษะการเป็นผู้ประกอบการหรือผู้ผลิตที่มีทักษะความคิดสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้กับหมูแดดเดียว โดยใช้กลยุทธ์ทางการตลาดหรือกลยุทธ์ทางธุรกิจเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการจัดการ และอาจต้องใช้กระบวนการตามแนวคิดของทิบตี ทัพพรกรณ์ และธีรวัฒน์ จันทิก (2560) เป็นกระบวนการในการพัฒนาเพื่อเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการ 4.0 คือ 1) ผู้ประกอบการรุ่นใหม่เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ 2) ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ได้รับการส่งเสริมความรู้ด้านการตั้งต้นและการทำแผนธุรกิจ 3) ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ได้รับการส่งเสริมด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสร้างตราสินค้าและการทำการตลาดอย่างสร้างสรรค์ 4) ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ได้รับการส่งเสริมด้านช่องทางการตลาดในประเทศ และ 5) ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ได้รับการผลักดันในการส่งผลิตภัณฑ์สู่ตลาดต่างประเทศ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 2 การทำการตลาดหมูแดดเดียวสามารถสร้างความพึงพอใจแก่ผู้บริโภคได้ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ถือว่าเป็นจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ที่ตรงต่อความต้องการของผู้บริโภค แต่ประเด็นสำคัญที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้องดำเนินการแก้ไขโดยด่วน คือ ข้อที่ 7 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนน้อยที่สุด ซึ่งจะส่งผลโดยตรงกับประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน วิสาหกิจชุมชนจึงต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน ซึ่งประกอบด้วย ปริมาณงาน อยู่เสมอ คุณภาพงาน คือ การมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ถูกต้อง ครบถ้วน ซึ่งผลงานมีคุณภาพดี และเวลาในการทำงาน คือ การใช้เวลาในการปฏิบัติงาน (ธนาญ ภูวิทยธร, 2561) เพื่อให้เกิดแรงจูงใจและกำลังใจที่ดี มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานได้แสดงศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ เกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ทำให้ระบบงานดำเนินไปด้วยความราบรื่นเรียบร้อย และหน่วยงานมีบรรยากาศ และภาพลักษณ์ที่ดี อีกทั้งช่วยให้เกิดความรัก ความสามัคคี มีพลังผลักดันให้หน่วยงานเจริญก้าวหน้า ที่สำคัญที่สุดผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจในระดับสูงสุด (พัฒนา พรหมณี และคณะ, 2563)

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนา รูปแบบกระบวนการผลิตและจำหน่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ประเด็นสำคัญ คือ การเลือกเนื้อสุกร และพบประเด็นที่ต้องมีการปรับปรุง 2 ด้าน คือ การตลาดและการขาย และการพัฒนาเทคโนโลยี การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า พบว่า มี 2 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมหลัก มีวัตถุประสงค์เป็นหมู่ที่เลี้ยงเอง การดำเนินงานทำตามขั้นตอนการผลิตจากผู้ที่มีความชำนาญในการผลิต การส่งมอบสินค้าจากลูกค้าที่เป็นร้านขายของที่ต้องไปส่ง หรือลูกค้ามาซื้อถึงที่ของวิสาหกิจชุมชน แต่วิสาหกิจชุมชนยังขาดทักษะการใช้การส่งเสริมทางการตลาด และมีการให้บริการแก่ลูกค้าให้เกิดความประทับใจ เช่น การฝากสินค้าไว้ก่อน และ 2) กิจกรรมสนับสนุน มีต้นทุนต่ำ เพราะมีหมู่เป็นวัตถุประสงค์ที่เลี้ยงเอง ไม่มีการนำคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการพัฒนาบุคคล ยังขาดการอบรม และมีโครงสร้างองค์กรที่ไม่ซับซ้อน อยู่แบบครอบครัว การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก คือ การแข่งขันในอุตสาหกรรมการแปรรูปที่มีผู้ขายจำนวนมาก การเข้าตลาดง่าย ไม่มีสิ่งกีดขวาง ผู้ขายมีอำนาจต่อรองที่ต่ำ แต่ผู้ซื้อมีอำนาจต่อรองที่สูง มีสินค้าทดแทนจำนวนมาก เช่น เนื้อไก่ เนื้อวัว หมู กุ้ง การวิเคราะห์ SWOT จุดแข็ง ได้แก่ กิจกรรมสามารถผลิตวัตถุดิบได้เอง มีเงินทุนเพียงพอต่อการบริหารกิจการ กิจกรรมมีพันธมิตรทางธุรกิจมาก จุดอ่อน ได้แก่ อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ผู้บริหารเพียงคนเดียว ไม่มีแบบแผนในการบริหารงานที่เป็นระบบ ขาดการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน และไม่มีการจัดทำกิจกรรมส่งเสริมการขาย โอกาส ได้แก่ ภาครัฐให้การสนับสนุนผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเนื้อสัตว์โดยมีทั้งการส่งเสริม ฝึกอบรม และให้คำแนะนำวิธีการดำเนินชีวิตของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปโดยต้องการใช้ของที่สะดวก สำเร็จรูปมากขึ้น และอุปสรรค ได้แก่ ต้นทุนวัตถุดิบมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวทำให้ส่งผลต่ออัตราการใช้จ่ายของผู้บริโภคและกำลังซื้อก็ลดลง และสภาวะการตกงานทำให้เกิดผู้ประกอบการอาชีพทางด้านอาหารแปรรูปเพิ่มจำนวนมากขึ้น การพัฒนา รูปแบบของบรรจุภัณฑ์ พบว่า ควรมีการพัฒนาถุงซีลสุญญากาศ และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่สามารถเข้าเตาไมโครเวฟได้ การพัฒนา รูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการผลิต พบว่า ควรเน้นการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการ โดยการประหยัดต้นทุน ใช้สุกรที่เลี้ยงเอง จ่ายค่าจ้างแบบแบ่งผลประโยชน์ เพิ่มความสวยงามของบรรจุภัณฑ์ การรับประกันสินค้า ความสดใหม่ และทำกินง่าย และการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า ข้อที่ 2 การทำการตลาดหมู่แต่เดี๋ยวก่อนสามารถสร้างความพึงพอใจแก่ผู้บริโภคได้ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ถือว่าเป็นจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ที่ตรงต่อความต้องการของผู้บริโภค แต่ประเด็นสำคัญที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้องดำเนินการแก้ไขโดยด่วน คือ ข้อที่ 7 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยง

สุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาสมีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 การสร้างระบบการบริหารกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีความทันสมัยมากขึ้น สามารถตรวจสอบได้ และเป็นข้อมูลปัจจุบัน คือ การกรอกข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ คิวอาร์โค้ด เพื่อบันทึกข้อมูลที่เป็นการ สต็อกสินค้า การบันทึกข้อมูลเอกสารต่าง ๆ และการบันทึกการซื้อ-ขาย

1.2 การส่งเสริมการเรียนรู้การใช้กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการตลาดให้แก่สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน คือ การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ทางออนไลน์ และการส่งเสริมการขาย ได้แก่ การลด แลก แจก และแถม

1.3 การพัฒนาสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ การส่งสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนไปอบรม ภายนอก เพื่อนำความรู้สมัยใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ มาใช้ภายในวิสาหกิจชุมชน โดยมีประเด็นเร่งด่วน คือ การพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และการออกแบบกระบวนการผลิต เพื่อการเพิ่มผลผลิต

1.4 การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ ได้แก่ การไลฟ์สดขายผ่าน Facebook และการพัฒนาสมรรถนะของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้สอดคล้องกับการพัฒนา E-Commerce และ Digital marketing

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาในประเด็นอื่น ๆ เช่น ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหมูแดดเดียวของวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรเลี้ยงสุกร บ้านเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

2.2 ควรศึกษากับกลุ่มผู้บริโภค เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงต่อความต้องการของผู้บริโภค

รายการอ้างอิง

- ฐิตาวรรณ สุประพาส, ศุภานันท์ ลัฐณรงค์, และณัฐกร สงคราม. (2561). การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวลินเหล็กอินทรีย์ กรณีศึกษาภายใต้ยี่ห้อใหม่หอมกรุ่นออร์แกนิกไรซ์. *วารสารเกษตรพระจอมเกล้า*, 36(1), 30 – 39.
- ธนายุ ภูวิทยาธร. (2561). การทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานธนาคารในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 10(2), 198–208.
- ทิปดี ทัพพกรณ์, และธีรวัฒน์ จันทิก. (2560). การสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสาร RMUTT Global Business and Economics Review*, 12(2), 107–122.
- พัฒนา พรหมณี, ยุพิน พิทยาวัฒน์ชัย, และจิระศักดิ์ ทัพพา. (2563). แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจและการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในงาน. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.)*, 26(1), 59–66.
- รุสลี นุห์, ธวัช น้อยพอม, และอริศ หัสมา. (2563). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนฮาลาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 43(168), 58–82.
- เรวดี แก้วมณี. (มปป.) *ศักยภาพอุตสาหกรรมในพื้นที่ด้ามขวานทอง..เมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”*. สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค (สม.) สืบค้นจาก https://www.ole.go.th/assets/portals/1/fileups/2/files/ArticlesAnalysis/wealth_triangle.pdf.
- วนาพัทธ์ แสงแก้ว. (2564). การสร้างความมั่นคงทางอาชีพและรายได้ของวิสาหกิจชุมชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผ่านกรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชน 6 กลุ่มในจังหวัดปัตตานี นราธิวาส และยะลา. *วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 4(3), 172–185.
- สนิทเดช จินตนา, และธีระพงษ์ ภูริปาณิก. (2562). ปัญหา ข้อจำกัดและแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งให้กับ วิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 12(3), 179–194.
- เสาวณี จันทะพงษ์, และขวัญรวิ ยงตันสกุล. (2559). *นวัตกรรม: ทางออกจากรับตัดทรายได้ปานกลาง*. กรุงเทพฯ: สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. สืบค้นจาก <https://content.bot.or.th/mm-info/BOTCollection/BOTFAQ/FAQ110.pdf>.

- อารี วิบูลย์พงศ์, ปริญญา แก้วประดับ, ปรีตถ พรหมมี, อรอนงค์ ลองพิชัย, พิชญา บุญศรีรัตน์, ไชยยะ คงมณี, ...และนิตยา ขวัญแก้ว. (2560). *โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)*. สืบค้นจาก https://www.osmsouth-border.go.th/files/com_news_strategy/2017-11_fd8549c27b07992.pdf
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2562). ผลกระทบจากวิกฤตการณ์ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีต่อเศรษฐกิจชุมชน: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี. *วารสารรัฐสมิแล*, 40(1), 95-99.
- James, G. B., Kenneth, C. S. & Donald, D. O. (2014). *Principles of Agribusiness Management: Fifth Edition*. Waveland press. United stated of America.
- Porter, M. E. (1985). *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. (pp. 11-15). The Free Press. New York.
- Wheelen, T. L. & Hunger, D. J. (2004). *Strategic management and business policy* (6thed). New York: Addison Wesley.